

simpelt frem med at bestemme Ansvarligheden, saafremt visse Former ikke fyldestgøres, saafremt visse Betingelser ikke opfyldes. Paa den Maade bestemmer man denne Side af en constitutionel Lovgivning eller af Grundloven, og kunde det være en Trøst, kunde det bringe til at naae Maalet, vilde der vel heller ikke være nogen saa stor Vanskelighed fra Forslagsstillernes Side for at komme til en Forandring af den Art. Det kunde ogsaa gjerne være, at man saa dertil kunde knytte en heel Deel andre for Ministeriet indskrænkende, men isvrigt ganske nyttige Betingelser; det kunde gjerne være muligt, men man vilde naae det samme Maal. Man maatte blive staaende ved det samme, nemlig: at naar vore Penge vare udgivne og de Former ikke opfyldte, som skulde opfyldes, saa maatte det blive Rigsdagen, som havde at dømme, om disse Penge maatte have været udgivne eller ikke. Heri har jeg vist Medhold af det ærede Medlem her ved Siden af (Niemroth); han indrømmer vist, at Rigsdagen i saa Henseende maa være den Domstol, der afgjør, om de Pengendgifter, der ere stete udover Finantsloven, burde have været anvendte eller ikke. (Niemroth: Nei!). Naar jeg havde et stort Haab i den Retning, men jeg seer, at det glipper. (Niemroth: Naar Formen ikke er opfyldt!). Ja, jeg skal lade Formalismen følge med deri, den har jeg ikke Noget imod, men det, der ligger paa Bunden deraf, det bliver dog, at, naar man har gaaet alle disse Former igjennem og man kommer til endelig at forelægge Sagen for den virkelige Domstol, og den siger: Disse Udgifter have ikke været bevilgede, de ere unyttigt givne hen, saa følger deraf ganske simpelt, at Kassen er bleven aabnet med en Nøgle, som ikke var berettiget, og den skal fyldes igjen, eller ogsaa maa der gøres Indsørsel hos den Bedkommende. Jeg skal her ved denne Leilighed gjøre opmærksom paa, at der for at sikke sig i saa Henseende endogsaa i enkelte Lande er givet visse underordnede Embedsmænd en saadan Control, at deres hele Embede beroer paa, at de ikke indrømme Overfridelser; uagtet de ikke ere constitutionelle, men kun administrative Embedsmænd, saa giver Loven dem en saadan Stilling, at det er Em-

bedsfortabelse for dem, dersom de taale, at Overfridelser indtræde. Jeg siger ikke, at det er rigtigt, men kun, at saavidt er man gaaet. Men — jeg vil ikke henholde Thingets Tid længere, man kan jo forsøge denne Forhandling meget langt, og vi ville jo alligevel ikke blive ganske enige om den; den vil vistnok kræve en meget længere Overveelse — men jeg har det Haab, at jo længere de ærede Medlemmer blive ved at spørge sig selv: Hvorledes kan § 52 i Grundloven opfyldes, naar man ikke holder fast ved, at det er Rigsdagen, der afgjør, om den Udgift, som er stekt uden Lovs hjemmel, skal anerkjendes eller ikke, desto mere maa det blive dem klart, at det hele Indhold og den hele Betydning af § 52 forsvinder, og at Rigsdagen i det Hele taget hører op at være den egentlige bevillende Myndighed, naar man forsøger paa at lægge Afgjørelsen af dette Spørgsmaal over til noget som helst andet Institut s. Ex. Rigsretten.

Schiern: Jeg skal kun tillade mig overhoved at udtale nogen Tvivl, om Hensigten med dette Forslag kan opnaaes ved at staae ind paa den Vej, der nu her er blevet forhandlet. Nærværende Forslag er jo fremfaldt af en Overbeviisning om, at Rigsretsdommen aabenbart ikke skal have truffet det Rigtige, af en Overbeviisning herom, som mange Gange er blevet udtalt paa mange forskellige Steder. Men det forekommer mig indlysende, at Alle, der nære en saadan Mening, hos sig selv maae sige, at Gøt af To har været Tilfældet, enten at Dommen er falden ud, saaledes som stekt er, af Mangel paa Dygtighed eller Skarpsindighed i Rigsretten til at see det Rette, eller af Mangel paa Billie til at følge det Rette, til at dømme i Overeensstemmelse med, hvad der rigtigheden var erkjendt. Var det Første Tilfældet, var der i Rigsretten virkelig Mangel paa Dygtighed, paa Skarpsindighed til at see det Rette, kunde man vistnok i høi Grad beklage dette hos en Domstol, der skal have en saa stor Betydning, men naar man dog paa den anden Side lægger Mærke til, hvorledes det her i Salen gjentagne Gange er blevet udtalt at være aabenbart, at være klart, hvorledes Retten forelaa tydeligen fastsat og burde være